

O EKONOMICE HOSPICŮ

(A VĚCECH PŘÍLEHLÝCH)

Prof. MUDr. P. Fiala

**Konference o paliativní péči - Brno
26.10. 2006**

Hospic je především o doprovázení na
„poslední cestě“ člověka, **o tišení
bolestí, o ošetřování, o oběti, o
lidských trápeních ...**

Ale bez peněz to nejde!

**Proto je třeba sledovat ekonomiku
investic i provozu hospiců.**

Zařazení hospicu

Podle doporučení metodiky WHO a zemí OECD patří péče, zaměřená na „*důstojný odchod ze života*“ do péče zdravotnické.

Tím je zodpovězena důležitá otázka o financích:

- a) hospic jako zdravotnické zařízení (nikoliv sociální) odpovídá finanční náročnosti lůžek zdravotnických a**
- b) hospic je třeba investovat i provozovat ze zdravotnických zdrojů.**

Týká se to jak „*kamenných*“ hospiců, tak i „*mobilních*“.

Koncepce hospiců v ČR

Koncepce hospiců v ČR podle záměrů MZd. počítá s cca 5 lůžky na 100 tis. obyvatel, tj. nejméně s 500 lůžky pro celou ČR (**prakticky ale ještě s více**).

Tato koncepce vychází z předpokladu fungování primární sítě tzv. „mobilních hospiců“, tj. s tím, že co nejvíc pacientů obstará péče v terénu a teprve nezvládnutelné případy budou přesunuty do „hospicu kamenného“.

V současné době síť „mobilních hospiců“ je teprve v zárodku a nefunguje celoplošně. Tzv. „domácí péče“ ve stávající podobě ji nedokáže nahradit.

Současný stav

V současné době je vybudováno na 265 lůžek, tj. cca polovina (další 2 se budují či připravují), ale zdaleka ne všechny fungují jako hospice - díky (ne-) financování provozu z titulu v. z. p.

Do konce 1. etapy chybí vybudovat ještě 250 - 300 nových lůžek. Otázka zní:

*„Jak bude finančně náročné dokončení 1. etapy?
Jak rychle jsme schopni tyto prostředky
vygenerovat a uvolnit?“*

Investiční náklady hospiců ^(1/3)

Na počátku 90-tých let (před 10-15 lety), kdy se s výstavbou začalo, činily průměrné náklady na výstavbu 1 lůžka ve zdravotnictví obecně 2-2,5 mil. Kč a v sociálních zařízeních 1-1,5 mil. Kč.

Náklady na vybudování 1 hospicového lůžka se obvykle vešly do 1,5 mil. Kč.

Dnes stoupily náklady na vybudování 1 lůžka zdravotnického na 3-5 mil. Kč i více. Hospicové lůžko investičně vychází min. na 2,5-2,7 mil. Kč vč. infrastruktury a vybavení (tj. 20 lůžek = 50 mil. Kč, 30-ti lůžkový hospic cca 75 mil. Kč atd.)

Investiční náklady hospiců ^(2/3)

V současnosti je dle programu MZd. poskytováno ze zdrojů SR 1,6 mil. Kč/1 lůžko (tj. 70%) a 30% kryje investor. (navýšeno z 1,4 mil. kvůli DPH)

Takto kalkulovaná cena 1 lůžka 2,2 mil. Kč je tedy pod reálnými náklady.

Při 2,5-2,7 mil. Kč/1 lůžko je zde prostor pro navýšení prostředků ze SR o 200-250 tis. Kč na 1 lůžko.

Centrální zdroje na dobudování sítě - 250 lůžek by při současné výši dotace činily cca 400 mil. Kč a při navýšení na 1,8 mil. Kč/1 lůžko 450 mil. Kč.

Investiční náklady hospiců ^(3/3)

**MZd. ČR disponuje ročně 8-10 mld. Kč na investice.
V r. 2006 je to cca 8,3 mld. Kč.**

**Na oddlužení FN ve stejném roce se uvolnilo spolu
s prostředky z MF téměř 2 mld. Kč ...**

Brno - Sv. Anna - investice téměř 2 mld. Kč

**FN Motol - přestavba dětského pavilonu 3,4 ... 5,8 ...
7,6 mld Kč (nejspíš to není konečná suma). Atd....**

**Rozhodnutí o dobudování sítě hospiců je tedy
politické, ne ekonomické. Základní síť může stát
do 3-5 let ...**

„Mobilní hospice“ jsou investičně o 2 řády levnější.

Provozní náklady hospiců ^(1/5)

Hospic lze při současném systému úhrad lůžkové péče zařadit mezi tzv. „*následnou péči*“. Zejména co se týče nákladů.

Provozní náklady hospiců v 1. pololetí 2005 se pohybovaly mezi 1500 - 1 800 Kč/1 lůžkoden (oproti r. 2003 je to nárůst o 200 - 300 Kč/den).

Průměrné provozní náklady v „*následné péči*“ činily ve stejné době kolem 1340 Kč/1 lůžkoden. Není reálné, že by ze zdrojů v. z. p. bylo hospicům hrazeno víc. Bude-li nutno, je třeba hledat jiné zdroje ... ale také více sledovat výdaje a ... šetřit.

Provozní náklady hospiců (2/5)

Tab. č. 1:

Srovnání nákladů na 1 lůžkoden v Kč v r. 2005

Typ nákladů	LDN,OLÚ	ON,KN	FN
Náklady „hotelové“	570	1 230	2 120
Náklady medicínské	770	2 805	4 885
Celkové náklady	1 340	4 035	7 005

Zdroj: MZd., AČMN

Z údajů je zřejmé, že se vyplatí co nejrychlejší přesun z tzv. „akutní“ do tzv. „následné“ péče, tj. také např. z FN do hospiců.

Provozní náklady hospiců (3/5)

Tab. č. 2: Vývoj tzv. "hotelových nákladů" v následné péči v letech 2005-2007 v Kč

Typ nákladů	2005	2006	2007
1. Denní stravní dávka	120	120	125
2. Náklady na energie	35	40	45
3. Vodné, stočné	15	15	15
4. Úklid	35	40	40
5. Praní prádla	35	40	40
6. Odpad	10	10	10
7. Služby spojů	15	15	15
8. Administrativa	80	85	90
9. Ustavní prádlo, OOP	10	10	15
10. Školení, literatura	15	15	15
11. Doprava a PHM	10	15	15
12. Daně, fin. plnění	15	15	15
13. Leasingy	15	20	20
14. Opravy a údržba	90	95	100
15. Odpisy	50	55	55
16. Ostatní	20	30	30
Celkem	570	610	650

Provozní náklady hospiců ^(4/5)

Tab. č. 3: Vývoj medicínských nákladů v následné péči

Typ nákladů	2005	2006	2007
Léky a krev	80	85	85
Zdrav. mat.	70	75	80
Induk. Výkony	45	50	55
Zdrav. Personál	?	?	?
Celkem (odhad)	1 340	1 450(?)	1 560(?)

V Kč na 1 den, Zdroj MZd., AČMN

Provozní náklady hospiců ^(5/5)

Kolik ročně stojí české zdravotnictví provoz hospiců? Nevíme přesně. Současná úhrada je buď jako tzv. „ošetřovatelské lůžko“ nebo „následné“. Tj. od 600 - 1000 Kč na 1 lůžkoden.

Pokud by se 265 lůžek při obloženosti 90% hradilo dle skutečných nákladů (cca 1500 Kč), stálo by to kolem 130 mil. Kč ročně.

Plánovaná kapacita 500 lůžek by při 90% obloženosti stála ročně kolem 250 mil. Kč.

Je to mnoho nebo málo? Jak to vypadá jinde?

Provozní náklady mobilního hospice

Cena denních nákladů mobilního hospice se teprve kalkuluje **na vzorku existujících zařízení.**

Lze předpokládat, že pojišťovny budou ochotny hradit je tak, že se přinejmenším odečtou náklady „hotelové“ a personální náklady budou sníženy (personál není s pacientem 24 hodin denně).

Tyto náklady jsou přitom s ohledem na povahu věci vyšší, než při poskytování „domácí péče“.

Reálnou výši úhrad „mobilních hospiců“ lze uvažovat někde v rozmezí 500-700 Kč/ 1 den.

Některé jiné úhrady

Tab. Č. 4: Roční výsledky uskupení nemocnic v r. 2004:

<u>Subjekt</u>	<u>Tržby</u>	<u>Zisk</u>
Nemocnice Podlesí	869	145
Šumperská nemocnice	511	32
Dialýza Šumperk	47	13
CGB laboratoř	43	7
P+R LAB	265	37
Nemocnice Č. Těšín	86	5
..... atd.	...	...
Celkem	3 546	573

Údaje v mil. Kč, zdroj Čekia, Týden

Závěr: Cena (úhrada) je stanovena vyšší, než reálné náklady, uskupení produkuje zisk, který by 2x pokryl celoroční provoz všech hospiců v ČR.

Makroekonomika

Výdaje na zdravotnictví ČR činily v roce 2005 kolem 209 mld. Kč (je to o 7,4% více než v r. 2004).

Náklady na lůžková zařízení celkem se odhadovaly kolem 100 mld. Kč, letos budou ještě vyšší.

Nejrychleji rostly v minulých letech výdaje na diagnostiku a komplement - o 54% za 3 roky.

Dle Kubinyiho vyšetř. komise vzrostly úhrady nem. Homolka ve stejné době o 59%, Motolu o 54% a FN Plzeň o 46%. Celkem dostaly o 3,5 mld. více.

Ani vláda, ani VZP nedokáží odpovědět, proč(!).

Závěr

Celkové roční provozní náklady na 500 lůžek **po dokončení 1. etapy výstavby sítě hospiců ve výši kolem 250 mil. Kč představují 0,25% celkových nákladů na provoz všech lůžek v ČR.**

Nehledě na humánnost , jsou cenově výhodnou variantou ke všem typům akutních lůžek, vč. FN.

Lze se domnívat, že takové náklady si naše zdravotnictví může dovolit.

Rozhodování o investicích a provozu hospiců je tedy patrně politické, nikoliv ekonomické povahy.

Děkuji Vám za pozornost

petrfiala@hotmail.com